TURISTIČNO DRUŠTVO OCENJUJE KRAJ, KMETIJO, GOSTILNO...

Leto je naokoli in spet se začenja akcija, ki jo na pobudo Ljubljanske turistične zveze izvajajo vse občine in turistična društva – tekmovanje za najbolj urejeno KS, ulico, vas ali posamezne kmetije in domačije. Temu pozivu se vsako leto odzove tudi naša občina in TD Moste-Polje kot osrednje turistično društvo naše občine akcijo tudi izpelje.

Ocenjevanje je potekalo 15. in 16. oktobra, člani komisije pa so bili: **Franc Gradišek, Jože Piškur, Lado Svetek, Edvard Svetek** in **Slavko Gerlica.** Čeprav je TD vse leto spremljalo dogajanje in ocenjevalo, kdo bo prišel v poštev, pa so si člani komisije še enkrat ogledali kraje in domačije. V izbor so prišli: **Tomaž Moškrič** z Litijske c. 311 (Zadvor), **Gostilna Micka** iz Dobrunj in nova **OŠ Polje.**

31-letni **Tomaž Moškrič** iz Zadvora je staro in onemoglo kmečko posestvo prevzel še zelo mlad. Iz kmetije, ki po izgledu in donosu prav gotovo ni bila zgled drugim, je napravil moderno in lepo urejeno stanovanjsko hišo, gospodarsko poslopje in hleve pa tudi pritikline, ki sodijo k posestvu. Vse je uredil skladno in čisto, tako da se na privlačno in lično kmetijo ozre vsak, ki gre mimo. S tako urejenostjo, ki ni samo od danes, je lahko zgled slehernemu, tako od blizu kot daleč. Pokazal je, kaj vse je mogoče narediti z dobro voljo in pridnimi rokami, s pomočjo žene in staršev. Zato ga je komisija predlagala za priznanje za lepo in urejeno kmetijo.

Na področju gostinskih dejavnosti se je komisija odločila, da v letošnjem letu nagradi vsem dobro znano **gostilno »Micka« na Litijski cesti v Dobrunjah.** Gostilna, ki obratuje več kot 20 let, je znana domačinom, pa tudi drugim obiskovalcem, predvsem po kakovostni kuhinji, ki obsega široko paleto jedi pa tudi pijač, predvsem pa po nizkih cenah, po katerih ta gostilna tudi slovi. Nizke cene, dobra postrežba ter možnost parkiranja so bili elementi, ki so gostilno »Micka« uvrstili med nagrajene gostilne naše občine v letu 1991.

Med šolami se je komisija odločila za **šolo E. Kardelja, Polje.** Šola ima primerno urejeno okolico, čisto in brez grafitov, ki bi kazili njen videz. Čeprav je stara že skoraj 30 let, je dobro vzdrževana in videti je, da nekdo ves čas skrbi zanjo. To je lahko vzpodbudno tudi za učence, da znajo ceniti tako šolsko kot domače okolje. V tem je šola lahko zgled tudi drugim in zato smo jo predlagali za priznanje.

Fotografija: S. G.

Če bi ocenjevali kraje naše občine po urejenosti in čistem okolju bi jih morali razdeliti v dva dela – v primestnega z intenzivno komunalno ureditvijo in arhitekturo, prirejeno primestnim krajem in na tistega, ki je bil nekdaj vaški.

Primestni kraji, kot sta štepanjsko naselje, so dokaj urejeni, saj imajo skoraj vse poti asfaltirane, urejene trgovine, šole, vrtce in še kaj. Urejena so tudi parkirišča, lokali in javni promet. Toda naselji nista do konca urejeni. Arhitektura ni lepa, ampak spominja na gradnjo po sili, z najmanjšimi stroški. Zelenice niso vzdrževane in odpadki leže vsepovsod.

Za vasi je značilno, da se tu gradijo predvsem individualne hiše, gospodarska poslopja ali pa modernejša z večjimi zmogljivostmi. Žal pa ob novogradnjah pogosto ostajajo stare hiše in hlevi, ki postajajo prikladni kraj za odpadke, smeti in vse vrste navlake. Hiše brez fasad stoje leta in leta ter kaze kraj in okolico, razvrednotijo pa tudi človeka, ki gradi. Veliko dvorišč je zatrpanih z odpadnimi avtomobili, nepotrebnimi in zastarelimi traktorskimi priključki in človek, ki to gleda, ne gleda le tega umazanega okolja, temveč tudi človeka, ki dopušča takšno neurejeno okolje na lastnem dvorišču. Kakšen človek sploh to je, ki mu ni mar za red na lastnem dvorišču, kaj šele za lepoto širšega okolja in Slovenije kot celote.

Žal je takih primerov v naši občini še zelo veliko in ne bi mogli reči, da je naša občina kot celota urejena. Za lepši vtis se bo morala potruditi občina s svojimi službami, pa tudi vsak posameznik, saj je le od njega odvisno, v kakšnem okolju bo živel in delal. Vprašajmo se, kaj smo mi dali družbi in ne le, kaj je družba dala nam. Če se bomo tega zavedali in tako tudi ravnali, bo tudi naše okolje takšno, kot je v razviti Evropi, kamor bi radi čim prej prišli.

Edvard Svetek

SLOVENSKI PRAZNIKI IN DELA PROSTI DNEVI

Novembra smo v Sloveniji dobili zakon o praznikih, ki nam določa praznične in dela proste dneve. Ker so nekateri novi in jih doslej nismo praznovali, jih v celoti objavljamo, tako da si jih bomo čimprej in lažje zapomnili.

Prazniki v Republiki Sloveniji so:

- **1. in 2. januar** – novo leto
- **8.februar** – Prešernov dan, slovenski kultrni praznik
- **27. april** – dan upora proti okupatorju
- **1. in 2. maj** – praznik dela
- **25. junij** – dan državnosti
- **1. november** – dan mrtvih
- **26. december** – dan osamosvojitve

Dela prosti dnevi v Sloveniji so:

- velikonočna nedelja in ponedeljek
- binkoštna nedelja in ponedeljek
- Marijino vnebovzetje – 15. avgust
- dan reformacije – 31. oktober
- božič – 25. december

PRVIČ SMO OCENJEVALI ZUNANJO UREJENOST OŠ

Na občnem zboru Turističnega društva Ljubljana Moste-Polje, ki je bilo v začetku leta, je bila sprejeta tudi pobuda, da v vsakoletno ocenjevanje videza in urejenosti vključimo osnovne šole. Pobuda je bila sprejeta in v jeseni opravljena.

Ocenjevati zunanji videz naših osnovnih šol je naporno, vendar zanimivo in poučno opravilo. Ogled naših osnovnih šol, seveda čisto od blizu, priporočam marsikomu, predvsem pa našim delegatom, politikom in arhitektom. Prvim in drugim zato, da bi videli in vedeli za dimenzije teh mogočnih in številnih stavb, ki so večinoma v najlepšem naravnem okolju, zgrajene pa so bile s samoprispevkom Ljubljančanov. Arhitektom in še zlasti študentom arhitekture pa zato, da bi videli, kako neprimerno je pri gradnji osnovnih šol uporabljati premalo trdne ali nepreizkušene materiale. Zato je nekatere osnovne šole težje vzdrževati in se ob silnem vsakodnevnem »prometu« hitreje starajo kot druge. Sicer pa imamo v naši občini malo starih šol. Kljub temu se na stavbi, dvorišču, parku in športnem igrišču hitro opazi gospodar ter marljivost hišnika. Mlahava polomljena plastična senčila, raztrgane mreže v ograjah, razbite šipe, korita brez zelenja, smeti ob grmovnicah in podobne nemarnosti – vse to je ob naših osnovnih šolah. Najpogostejša grdobija pa so s spreji popisani zidovi. Tega je veliko več na mestnih osnovnih šolah kot na primestnih ali podeželskih. Od mestnih OŠ se grafitom uspešno postavlja ob robu le OŠ Nove Fužine. Vse napise sproti prepleskajo. Ta arhitekturna lepotica je naša najmlajša osnovna šola. Z igrišči se dotika fužinskega gradu in skupaj z novim mostom ter okolico gradu predstavlja arhitekturno najlepše obdelan kos naše občine. Del njene najbližje okolice še urejajo, zato jo v letošnje ocenjevanje še nismo vključili. Izreden vtis je na nas naredila okolica OŠ ob Litijski cesti v štepanjskem naselju. Pokošena trava, brezhibno športno igrišče, ostrižena živa meja, nikjer (razen v koših) odvrženega papirja, vse nadvse vzorno, za najvišje število točk. Ko smo si ogledali še šolsko stavbo, pa smo bili v hipu razočarani. Z barvnimi spreji popacane vhodne stene in grafiti na telovadnici so bili vzrok, da ta osnovna šola ni dobila največ točk. Dobila jih je OŠ Edvarda Kardelja v Polju.

Tudi ta ni povsem brezhibna, vendar sta glede na starost (34 let) in veliko število otrok (575, pred leti pa še več) njen zunanji videz in urejenost neposredne okolice zgledna.

Naša splošna ocena je, da imamo v naši občini večinoma lepe osnovne šole, ki so glede na nenehno pomanjkanje denarja še razmeroma dobro vzdrževane – nekatere bolj, druge manj skrbno. Namen Turističnega društva Ljubljana Moste-Polje je z ocenjevanjem spodbuditi osnovnošolske kolektive k še večji skrbi za urejeno okolje našega življenjskega prostora.

Slavko Gerlica

OSNOVNE ŠOLE V ŠTEVILKAH

V občini Moste-Polje je dvajset osnovnih šol, od tega osem samostojnih, tri centralne ter devet podružničnih.

- **V letošnjem šolskem letu jih obiskuje 8294 otrok. V lanskem jih je bilo 218 ali 2,6% več.**
- **Leta 1990 je imela občina 75021 prebivalcev (Nove Fužine 13680), otrok od 7 do 14 let pa 9598 (2943 v Novih Fužinah).**
- **Število šoloobveznih otrok v občini se bo leta 1996 po predvidevanjih zmanjšalo za 15,5%, vendar neenakomerno. V Novih Fužinah jih bo še vedno več, kot jih zmoreta tamkajšnji šoli v dvoizmenskem pouku, nasprotno pa se bo zgodilo v šolah Nove Jarše in Jože Moškrič. V preostalih bodo to leto šolske zmogljivosti zadoščale za enoizmenski pouk.**
- **Letos se je v prve razrede vpisalo 995 otrok.**
- **V lanskem šolskem letu je 10% otrok obiskovalo šole zunaj njihovega šolskega okoliša, kar je posledica obstoječe razporeditve šol in njihovih zmogljivosti.**
- **Po lanskih podatkih je 817 učencev obiskovalo šole zunaj občine, največ v občini Center 574, od tega kar 291 iz Novih Fužin.**
- **En razred povprečno obiskuje 25,5 učencev. Od tega povprečja najbolj odstopata obe šoli v soseski Nove Fužine, kjer povprečje doseže skoraj 29 učencev v razredu, čeprav se precej otrok iz te soseske šola tudi na drugih osnovnih šolah.**
- **V šolah je zaposleno 742 delavcev. Od tega je 561 učiteljev in vodstvenih delavcev ter 181 administrativnih delavcev. Na enega učitelja povprečno pride 17 učencev.**
- **Po novih standardih je v šolah 36 delavcev preveč, največ čistilk, sledijo jim kuharice in šele za njimi devet učiteljev.**
- **Povprečna bruto plača učitelja z visoko izobrazbo in pet do deset let delovnih izkušenj je avgusta znašala nekaj manj kot 16 tisoč.**

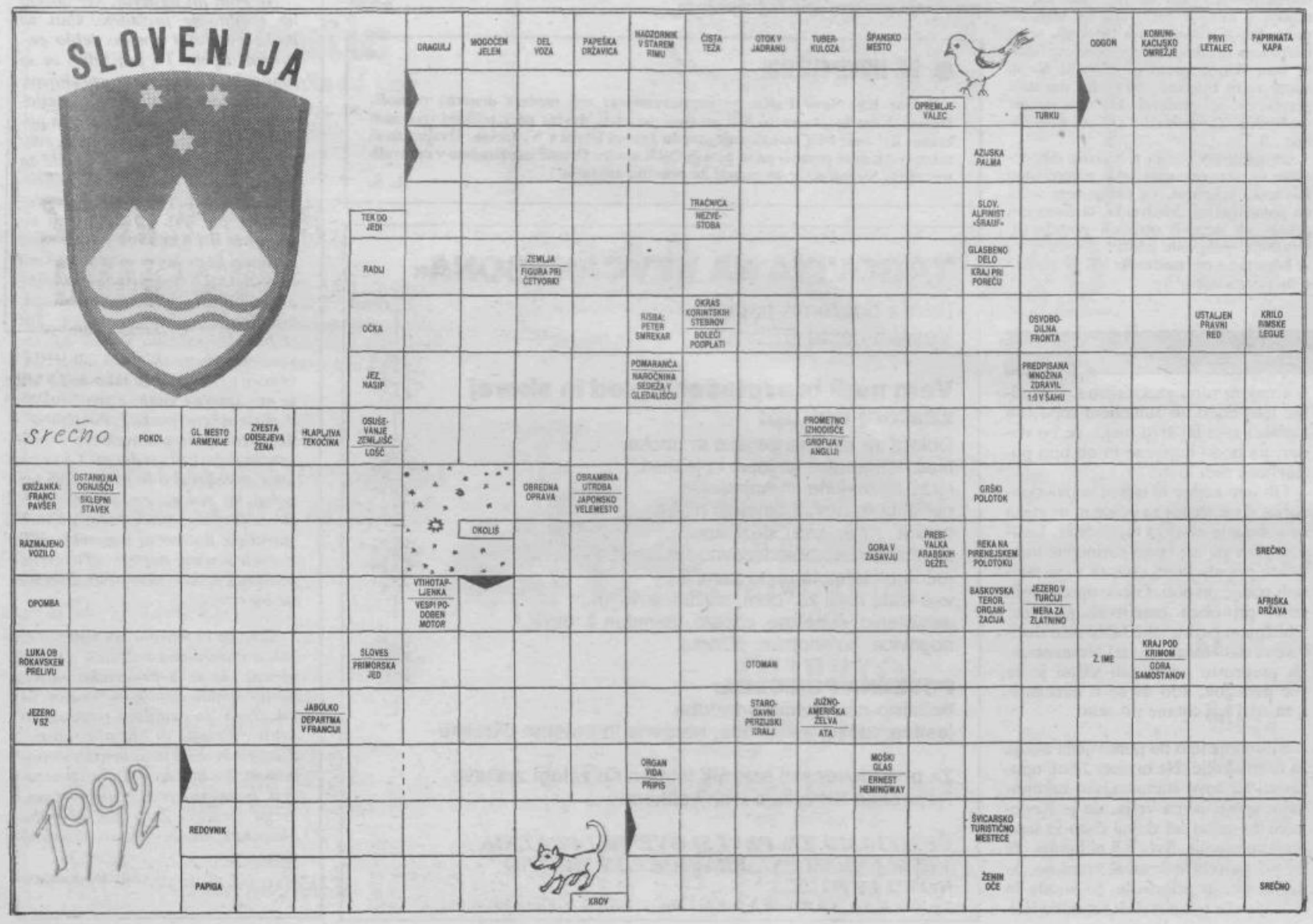

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

Rešeno nagradno križanko pošljite, do 15. januarja, na uredništvo Naše skupnosti, Proletarska 1, 61110 Ljubljana, s pripisom: NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilna rešitev nagradne križanke iz 5. št. NS

Vodoravno: Stanovnik, Bass, nova prodajalna, ONA ON, samostan, barka, Hebridi, in, spol, asi, AH, idol, AE, top, mercedes, tekma, krivina, Ariel, Joan Baez, razorožitev, gavran, Ni, Adonis, Rita, Kodak, eben, valj, Apo, Iliada, Akra, ara, učinek, zlo, Ado, rok, Tar, Rim, pivska klapa, Opatija, Ilion, rokav, ranina, točka, Avala.

ONA ON podeljuje pet nagrad v obliki vrednostnih pisem. Nagrajenci so: Milica Šmunt, Klemenova 3, 61260 Lj.-Polje (2.000,00 SLT),

Darja Gogala, Osenjakova 2, 61110 Ljubljana (1.000,00 SLT),

Marina Gerdina, Trubarjeva 38, 61000 Ljubljana (1.000,00 SLT),

Jože Korenčič, Moškričeva 22, Ljubljana (1.000,00 SLT), in

Luka Jan, Vlahovičeva 8, 61110 Ljubljana (1.000,00 SLT).